

SLOVENAČKA ISTR

Kao višnja na šlagu

Iako Slovenačka Istra obuhvata obalu dužine „samo“ 46 km, to je, u stvari, njena prednost jer sva mesta mogu da budu deo jedinstvene ponude. Gde god da je gost smešten, u mondenskom Portorožu na obali mora ili u privatnom smeštaju u brdu, svuda se brzo i lako stigne, na ručak u Piran, na plažu u Izolu, na vina u Kopar, cela Slovenačka Istra može se posmatrati kao jedan prelepi, uredni rizort

Naše putovanje obalom Slovenačke Istre počecemo od njenog najjužnijeg, a ujedno i najrazvijenijeg letovališta, luke ruža – Portoroža.

Portorož

Portorož je kao turistička destinacija počeo polako da se razvija sredinom 19. veka, da bi u periodu Jugoslavije počelo njegovo obnavljanje i gradnja velikog broja hotela. Danas je on među najvažnijim turističkim centarima u Sloveniji.

Jedan od prvih lanaca hotela Bernardin obuhvata hotele sa tri, četiri i pet zvezdica u Portorožu, Izoli i Strunjanu. Mi smo obišli Grand Hotel Bernardin koji se nalazi pored mora i ima pet zvezdica, a ove godine je i renoviran. Ima veliki bazenski kompleks, velnes koji se nalazi na površini od 1500 kvadratnih metara sa panoramskim pogledom, bazen sa morskom vodom, različitim masažama i kozmetičkim tretmanima. Ovo je, takođe, poznat kongresni hotel. Četiri puta godišnje organizuju se vinski-kulinarske večeri kada u hotelu gostuju vinarije i šefovi kuhinja.

Lanac hotela LifeClass broji šest objekata sa pet i četiri zvezdice. Mi smo posetili Mind Hotel Slovenija sa pet zvezdica koji je ove godine pokrenuo kampanju *Clear Start* u kojoj gostima pružaju sve – velnes, medicinske tretmane, zdravu, mediteransku kuhinju, veganski meni... Spa ugodaj obuhvata i bazen sa

Mind hotel Slovenija

termalnom, praistorijskom morskom vodom (salinitet je vrlo visok), bazenom sa morskom vodom, tretmane sa lekovitim blatom. Od medicinskih tretmana ističu se ajurvedskim centrom u kome radi lekar iz Indije, imaju ajurvedsku saunu, joga instruktore. Zahvaljujući prostoru za kongrese i seminare, organizuju i do dve stotine događaja godišnje.

Grand hotel Bernardin

Kempinski Palace Portorož

Kempinski Palace hotel ove godine proslavlja deset godina postojanja i tim povodom napravljen je slavljenički paket *Stay 3, pay 2* koji će trajati do sredine decembra. Ovaj luksuzni hotel sa pet zvezdica nudi bazen sa slanom vodom, spa i fitness centar, kozmetičke tretmane... Za kongrese i konferencije tu je šest sala, a moguće je ispred hotela postaviti

i šator. Za božićne i novogodišnje praznike ispred hotela će biti postavljeno božićno selo od 1. decembra do 2. januara. Četiri puta godišnje u hotelu se organizuju spektakularne večere kada gostuju kuvari sa Mišlenovim zvezdicama. Ove jeseni Kempinski Palace organizovao je i čuvenu jedriličarsku regatu Barkolanu koja je proslavila pedeset godina postojanja.

Veče u Portorožu tradicionalno se provodi u kazinu. Casino „Portorož“ je najstarije kazino na Balkanu, postoji već 105 godina i u njemu je osim američkih slot mašina i nekih potpuno savremenih primeraka koji reaguju na glas i na dodir, moguće i dalje svoje kockarske (ne)veštine oprobati osim na standardnim američkim ruletima i na dva francuska ruleta na kojima rade naročito obučeni krupijeri. Za goste koji igraju, piće je besplatno (osim viskija), a za one koji igraju u velike uloge, često i smeštaj bude gratis. U kazinu postoji *a la carte* restoran, vikendima uživo svira bend, a za Novu godinu tradicionalno se organizuju gala večeri. Poslednjih godina Casino „Portorož“ organizuje i večeri za kongresne goste koji u okviru svojevrsnog *team buildinga* dolaze grupno u kazino, i nakon kratke obuke na ruletu, uživaju u igri.

Casino Portorož

Kopar

Našu posetu Kopru, najvažnijoj luci Slovenije započeli smo u restoranu „Brič“, koji se nalazi u mestu Dekani, na putu za Kopar. Ovo je stari restoran koji je odlučio da od ove godine promeni koncept i kuhinju. Gosti dolaze iz cele Slovenije, kao i iz Italije, to nisu klasični turisti već ljudi koji vole da probaju nešto drugačije i novo. I zaista, svako jelo bilo je malo remek-delo. Za predjelo smo probali tunu natur sa začinskim biljem, zatim smo prešli na dondole (školjke), škampe, i specijalitet kuće riblji karpačo od svežeg brancina. Naš domaćin Gregor uživo je pred nama isekao brancin na filete, posuo ih narom, crnim i crvenim biberom, limunovim i pomorandžinim sokom, cvetom soli i čuvenim istarskim uljem, a na kraju je dodao med od kestena. Zatim smo nastavili sa čorbom od škampa koja se služi iz roga bivola. Sledi crna pasta sa sipinim mastilom, repovima škampa, radičem i šargarepom. Probali smo i nešto sasvim drugačije – file brancina koji je spremljen na solnom žaru.

Za desert nas je domaćica počastila musom od borovnice sa mangom i ruzmarinom na tartu od badema i oraha, i još jednim slat-

Brancin na sonom žaru

kišem od kafe i čokolade sa svežim drobljenim bademom i orahom u marakuji i kokosovoj peni.

U brdima iznad Kopra nalazi se malo vinogradarsko mesto Marezige u kome je jesenas otvorena prva vinska fontana u Sloveniji. U Vinskoj fontani Marezige prodaju se uglavnom vina lokalnih proizvođača. U ovom paviljonu, sa čije terase se pruža divan pogled na Kopar, moguće je degustirati različita vina među kojima je najpoznatije refošk od istoimene sorte grožđa koja se najviše gaji u tom kraju.

Grad Kopar je glavna luka Slovenije i nalazi se oko dvadeset kilometara južno od Trsta. Postoji još od antičkog doba, a u 13. veku ulazi u sastav Mletačke republike, sve do kraja 18. veka kad prelazi u ruke Austrougarske. Kasnije

Restoran Brič.

Titov trg - foto: Ubald Trnkoczy

je bio pod Italijom, da bi 1954. ušao u sastav SFRJ. Osim što je važna luka, Kopar je i sedište fabrike motora Tomos i na celom slovenačkom primorju ljudi i dalje koriste ove motore, dok u Kopru postoji i muzej Tomosa. Gradsko jezgro Kopra sačuvalo se još od mletačkih vremena i na glavnom, Titovom trgu nalazi se Pretorska palata iz 14. veka, građena u gotičkom stilu, sa renesansnim dodacima iz 15. veka. Tu je i Loža iz kasnogotičkog perioda sa elegantnom arkadom u kojoj se danas nalazi najstarija kavarna iz 1846. godine. Impo-

zantna katedrala posvećena Uspenju Bogorodice dominira trgom. Građena je u nekoliko faza, od 15. do 17. veka, a unutra se nalazi i nekoliko slika venecijanskog slikara iz doba renesanse Vitorija Karpača.

U Kopru treba obići i Palatu Belgramoni u kojoj je smešten Pokrajinski muzej kao i srpsku pravoslavnu crkvu Sveti Sava koja postoji u Kopru od 1976. godine.

Istra je poznata i po najboljim maslinovim uljima na svetu, a jedan od razloga što masline dobro uspevaju jeste što se voćnjaci nalaze na oko 200 metara nadmorske visine. Mi smo posetili Oljarnu Morgan, porodično gazdinstvo, ili kmetiju kako se to kaže u Sloveniji sa 1000 stabala maslina različitih sorti. Od ovih sorti porodica Morgan spravlja organsko, ekstra devičansko ulje za koje su osvojili niz nagrada na domaćim i međunarodnim takmičenjima. Nakon što smo obišli maslinjake, otišli smo u prijatnu degustacionu salu i probali mnoga od tih ulja – ima ih sa tartufima, sa čilijem, sa uljem od limuna, uljem od pomorandži... Takođe prave i odličan liker od lozove rakije sa maslinama, veoma lepog ukusa. U planu je i prodaja čokolade s maslinovim uljem, kao i kozmetike. takođe na bazi maslinovog ulja.

Uljara Morgan

Izola

Svoje ime Izola duguje tome što je od antičkih vremena do 19. veka bila ostrvo (*isola* na italijanskom znači ostrvo). Kao i drugi gradovi na obali, postoji od praistorije, a najduži period grad je bio u sastavu Mletačke Republike. U Jugoslaviji je Izola bila poznata po proizvodnji konzervirane ribe, pa je trebalo dugo vremena da turisti dođu u ovaj grad. Ipak, poslednje tri godine su za Izolu rekordne po broju noćenja, a za ovu godinu takođe se očekuje rast. Veliki udeo pripada nautičkom turizmu. U Izoli ima oko 1500 plovila te je ovo idealno mesto za nautičke izlete. Takođe je i gastronomija odigrala značajnu ulogu, jer se promovišu loka-

Restoran Kamin

Restoran Kamin

lno gajeno voće, povrće, riba i meso. Šetnja kroz Izolu pokazuje nam kako je ovaj ribarski gradić pametno pretvoren u turističku destinaciju – prazni objekti dati su lokalnim umetnicima da u njima otvore galerije. Takođe je ceo grad jedna mala galerija na otvorenom, na fasadama kuća diskretno su postavljene ploče sa različitim umetničkim reljefima. Gradom dominira crkva iz 16. veka posvećena svetom Mavru koja ima i veliki zvonik. U baroknoj crkvi, na tavanici je naslikano „Čudo

foto: Luka Kaše Riba

svetog Mavra“ kada je ovaj svetac stanovnike Izole spasao od napada Đenovljana.

Kompleks hotela Belvedere na bregu iznad Izole sa nezaboravnim pogledom na Tršćanski zaliv čine hotel Cliff kategorisan sa četiri zvezdice, Vile sa tri zvezdice i Apartmani. Ovaj hotel postoji još iz 1961. godine i tu je dolazio i Josip Broz. U okviru hotela postoji bazen sa slanom vodom, finska sauna, tursko kupatilo, razni vidovi masaža i kozmetičkih tretmana, kao i mogućnost unajmljivanja privatne saune sa dakuzi kadom, velikim bračnim krevetom, sopstvenim kupatilom... Restoran „Kamin“ je deo restaurirane, zastakljene terase sa pogledom na more i na hotelske maslinjake. Mi u restoranu uživamo u meniju koji je spremljen povodom „Nedelje restorana“ a koji počinje paštetom od tartufa sa domaćim hlebom od krompira. Nastavljamo sa svežim sardinama sa pinjolima i sušenim paradajzom, mariniranom skušom sa komoračem i kaki jabukom, a onda prelazimo na domaće raviole punjene kestenom na peni od vrganja i kremu od bundeve sa patkom koja je kuvana 24 sata. Fileom orade sa karfiolom na tri načina i cveklom završili smo ovaj izuzetan meni. Za desert smo se počastili kolačem sa čokoladom, anisom i slanom karamelom koji je, inače, pobedio na takmičenju „Sladka Istra“. U restoranu „Kamin“ imaju i bezglutenska jela.

Hotel Marina

Za one koji više vole da borave na rivi, tu je hotel Marina u kome smo bili smešteni, hotel sa tri zvezdice koji međutim ima sve kvalitete za četiri zvezdice. Iako je gradski hotel, odmah iza je plaža koja gleda na pučinu, zbog čega je ovde more i najčistije u Sloveniji. U hotelu postoji velnes centar koji se iznajmljuje za privatne posete sa finskom saunom, dakuzijem, a gosti dobiju i penušavo vino. Restoran hotela veoma je popularan, uvek je pun, ljudi dolaze iz svih krajeva da tu večeraju, a ispred restorana postoji i parking.

Terasa hotela Belvedere

Piran

Iz mondenskog Portoroža odlazimo u stari primorski grad Piran u kome je u predrimsko doba živelo ilirsko pleme Histri po kome cela Istra nosi naziv. Od tada, pa sve do danas, Piran je bio naseljen i deo raznih država – od Starog Rima, preko Svetog rimskog carstva, Mletačke republike, Austrougarske, čak ga je kratko osvojio i Napoleon. Ovim bajkovitim gradićem dominira Tartinijev trg na kome centralno mesto zauzima statua Đuzepea Tartinija, italijanskog kompozitora baroknog perioda. Tartini je poznat po svojoj „Đavoljoj sonati“ za violinu koju je, po sopstvenom pričanju, komponovao pošto ju je čuo u snu, od samog đavola. Poreklom je bio iz Pirana i danas u gradu mnoga mesta, hoteli i restorani nose njegovo ime. Osim Tartinijeve statue, na trgu značajno mesto zauzima Mletačka kuća – Benečanka, kuća za stanovanje iz 15. veka građena u stilu venecijanske gotike. Na fasadi kuće, na drugom spratu nalazi se natpis *Lasa pur dir* – pusti ih neka pričaju – koji je, po legendi postavio bogati piranski trgovac, graditelj ove kuće. Naime, on se zaljubio u siromašnu devojkicu zbog čega je bio ismevan, ali da bi dokazao svoju ljubav, izgradio je svojoj

Restoran La Bottega dei Saponi

dragoj ovu kuću i postavio tablu s natpisom. Danas je u njoj mali hotel i prodajna galerija. U Piranu se nalazi veliki broj crkava, kao i franjevački manastir sa bunarom koji se i dalje povremeno koristi. Katedralu Svetog Đorda krase veliki zvonik rađen po ugledu na zvonik crkve Svetog Marka u Veneciji. Ručali smo u italijanskom restoranu *La Bottega dei Saponi* na Tartinijevom trgu. Mladi bračni par koji vodi ovaj restoran, ugstio nas je čorbom od bundeve sa grilovanim gamborima, rezancima sa škampima i crvenim radičem, a za desert smo probali amareti i pistači sladoled. Sve to uz vino malvaziju, poznato u ovim krajevima. U Piranu nema mnogo hotela, a često su i pomalo skriveni i vrlo ukusno uklopljeni u ambijent grada. Najstariji u gradu hotel Piran sa-

Tartinijev trg - foto: Nik Jarh

Hotel Piran, terasa na krovu

građen je još 1913. godine i namenjen je onima koji žele mir i tišinu. Ne organizuju kongrese, seminare, nemaju sale i hale, gosti mogu da se opuste na terasi na krovu sa koje se pruža neverovatan pogled na more i grad, kao i da ručaju ili pijuckaju kafu u restoranu i kafiću koji se nalaze na šetalištu.

Sasvim drugačiji je Art Hotel Tartini u samom centru grada koji je dizajnirao poznati slovenački umetnik Jaša Mrevlje Polak i pretvorio ga u pravo umetničko delo. U predvorju nas dočekuje impozantni luster – instalacija od

pola tone stakla koja se spušta od poslednjeg sprata do prizemlja. Svaka soba je na svoj način umetničko delo i premda veoma moderan, hotel je prijatan i ušuškan. Izuzetno je dizajniran enterijer sale za konferencije iz koje se izlazi u skrivenu, unutrašnju baštu na nekoliko terasa.

Art Hotel Tartini - foto: Urša Premik

foto: Jaka Ivančič

Piranske soline Sečovlje

Stanovnici Pirana i okoline još od antičkih vremena bavili su se proizvodnjom soli. U Piranskim solinama to se radi na tradicionalan način, kao i pre sedam vekova. Na oko 750 hektara površine može se videti kako se so skuplja u bazenima, ako nije sezona branja, posetioци mogu pogledati ceo proces u muzeju, a tu je i prodavnica sa raznim zanimljivim proizvodima od soli, uključujući slanu čokoladu. Najatraktivnije za posetioce svakako je Lepa Vida thalasso spa sa ponudom medicinskih i kozmetičkih tretmana. Ovaj open air spa otvoren je od maja do oktobra.

Park prirode „Strunjan“ nalazi se nedaleko od

Soline

Lepa Vida Thalasso Spa

Pirana i za sve one koji žele šetnju kroz prirodu, ovo je idealno mesto. Utabana staza od pet kilometara vodi kroz šumu, a negde na sredini puta dolazimo do velikog krsta posvećenog Bogorodici koji je napravljen na mestu gde se Bogorodica ukazala mornarima tokom oluje i spasla ih sigurne smrti. Pored kamenog krsta nalazi se i zanimljiv drveni stub sa nekoliko rupica – šijunki kroz koje mogu da se vide različiti gradovi Tršćanskog zaliva, a ponekad čak i vrh Triglava.

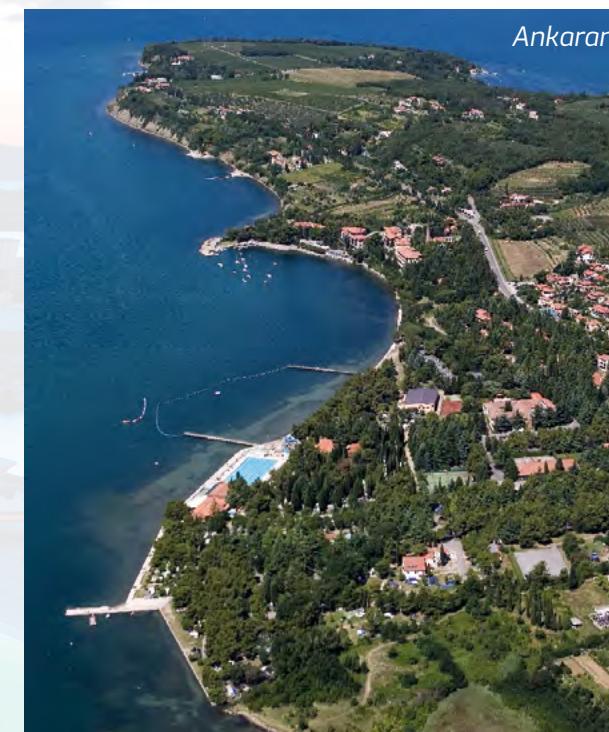
Strunjan

Ankaran

Na samoj granici sa Italijom smestio se maleni Ankaran, veoma miran, opušten gradić u kome nema mnogo hotela i turizam tek počinje da se razvija. Šetali smo se na Debelom Rtiču, delu Ankarana koji je potpuno prekriven vinogradima. Ovde vladaju savršeni mir i tišina, vazduh je veoma čist i, kako saznajemo, pogodan za lečenje plućnih bolesti. Prošle godine opština je sprovedla anketu među gostima zbog čega dolaze u Ankaran i ispostavilo se da ga svi posećuju upravo zbog tišine, mira i potpunog odmora. Takav potpuni odmor pruža i hotel Convent smešten u nekadašnjem benediktinskom manastiru, inače deo rizorta Adria Ankaran koji se nalazi na samoj obali mora, a poseduje i zatvoren bazen sa morskom vodom.

Ovde nema dovoljno mesta da se opišu sve lepote Slovenačke Istre, pravog malog bisera jadranske obale. Tu svako može naći nešto po svom ukusu – kultura, istorija, netaknuta priroda, tradicionalni načini proizvodnje soli ili ulja, vino, tartufi, gastronomija, zabava, sve je tu, jedno pored drugog u potpunom saglasju i harmoniji.

Ankaran

Veliku zahvalnost dugujemo svim našim ljubaznim domaćinima i vodičima, Turističkoj organizaciji Portorož&Piran sa direktorom Igorom Novelom i Turističkoj organizaciji Izole sa direktorom Deanom Kocijančičem na njihovom trudu i želji da nam predstavljaju sve lepote Slovenačke Istre.

Tekst: Bojana Ilić

Hotel Convent (Adria Ankaran hotel & resort)